

Nem válogat az ajtóban

Időpont: 1960. december 24. Szenteste

Alapige: Lk 2,6-7

És lőn, hogy mikor ott valának, betelének az ő szülésének napjai. És szülé az ő elsőszülött fiát; és bepólyálá őt, és helyhezteté őt a jászolba, mivelhogy nem vala nékik helyök a vendégfogadó háznál.

Az éjszaka mindig sötét, mindegy hogy milyen napról van szó, akár hétköznapokon vagy ünnepeken, egyformán sötét az éjszaka. Karácsony éjszakája azonban kivétel. Csodálatos fényességgel van tele karácsony éjszakája. Betlehemi pásztorok fölött kinyílik az ég, káprázatos szikrázó fény veszi őket körül s ettől a fényességtől még az alvó s bátor pásztorok is felriadnak s megfélemlenek tőle.

Karácsony fényessége beragyogja az egész világot. Nemcsak a pásztorok, a messze napkeleten csillagvizsgáló bölcsek nézik az eget és kutatják a csillagokat a sötét égen. Egyszerre az egyik ujjongó ajakkal mutat az égre s felhívja a többiek figyelmét: Nézzétek! Milyen csodálatos új csillag ragyog az égen!

Minden olyan csodálatosan fényes lesz karácsony éjszakáján, csak a betlehemi emberek szívében van vaksötétség. A betlehemi szívekben nincs hely Jézus Krisztus számára. Megjövendölték a próféták, meg volt írva a szent könyvben, olvastak és prédikáltak róla, akár kívülről is fel tudták volna már mondani. A kegyesek vártak rá, akik nem tartoztak a kegyesek közé, azoknak szíve meg a nemzeti érzéstől zsongó várakozással volt tele s vágyakozva gondoltak arra, hogy egyszer eljön majd az idők teljessége, megszületik a szabadító, a megígért Messiás, Izrael népe számára. Megjött s nem volt számára hely! Ahogy Betlehem utcáin végigjár Mária és József s József a nehéz asztalos munkától bütykös ujjával megkopogtatja az ajtókat Betlehemben, az nem a názáreti ács kopogása volt, hanem azé, akit még Mária a szíve alatt hordoz, mégis maga a vándor Úr Jézus Krisztus kopogtat a betlehemi házak és szívek ajtaján. Hiszen Ő mondotta később, hogy az én sorsom, hogy az ajtó előtt állok!

Érthető, hogy a vendégfogadónál kezdik a szállás keresését. Hova is menne idegen ember idegen városban, ahol nincs se ismerős, se barát s nem tudja hol van valahol talán valami szegről-végről való rokonság is. S nincs hely a vendégfogadóban. Ha lett volna, befogadták volna őket. Végigjárják egész Betlehemet, megállnak minden kapu előtt, megkopogtatnak minden ajtót, hiába! Nincs hely sehol Jézus számára.

Oh, mennyi ajtó, különféle kapu lehetett Betlehemben! Díszes, faragott kapuk, jól bezárt ajtók, lerítt róluk a gazda jóléte, gazdagsága! Voltak szegény viskók is Betlehemben, gyenge, rozzant venyigéből ajtaja, zár sem volt rajta, úgy szokták csak megnyitni, hogy belerúgtak és kinyílt. Nem válogattak ők az ajtóban, kivétel nélkül minden ajtón kopogtak. Nem voltak előítélettel senki iránt sem, nem mondták: ide nem kopogunk be, itt gazdag emberek laknak, azok úgy sem adnak szállást szegény vándorok számára!

Nem kerülték el a szegény ember hajlékát sem azzal, hogy ilyen szegénynél hogy is lenne hely az idegenből érkező emberek számára, jó, ha maga is megfér kicsiny viskójában. De ők nem tanácskoznak testtel és vérrel, nem mondanak eleve ítéletet a kapu mögött lévőkről, hanem válogatás nélkül kopognak Betlehem utcáinak minden kapuján.

Hát még a különböző ajtók mögött mennyiféle nép! Az ajtók nem különböztek annyira egymástól, mint az az élet, ami az ajtók mögött volt. Az egyik mögött már lepihentek, aludt már az egész család. Hiszen népszámlálásra jöttek Betlehembe a Dávid házából valók a világ minden részéről, sokan voltak közöttük olyanok is, akik még sohasem voltak Betlehemben, messziről jöttek, elfáradtak az úton, a vendéglátó gazdák meg elfáradtak a vendégeskedésben és aludták mindnyájan az igazak álmát. A szobából alvó emberek szuszogása hallatszott, s áporodott levegő ülte meg a benépesedett szobát. Minden aludt már odabent, odakint pedig akkor történt a nagy világesemény, Isten történetének legnagyobb eseménye, mely miérettünk emberekért történt. A házban levők minderről semmit sem tudnak, mert alusznak.

A másik ajtó mögött még ébren volt a ház. Leszedték már az asztalt, talán kényelembe helyezték magukat, de a szó semmiképpen sem fogyott el ajkukról. Egyre beszélgettek, soha nem látott rokonok bogozták a családi szálakat, míg csak meg nem találták az egymáshoz fűző rokoni kötelékeket. Mennyi érdekes dolgokat mondhattak el egymásnak a messziről jött emberek! Mennyi élményről számoltak be, a családról, államról, kormányról, a világról, mennyit pletykálhattak emberekről!... Odakint pedig a világ legszenzációsabb eseménye történt, Krisztus megszületett! Oh, ha tudták volna kicsoda jár odakint, ki keres szállást s kopogtat az ajtókon az éjszakában, hogy valahol befogadják, akkor elszakadt volna a beszéd hosszú fonala, s abban a minutumban felugranak és rohannak ki, hogy lássanak valamit a ragyogó csillagból, a megnyílt mennyből s egy életre szóló szenzációval gazdagabban térjenek vissza otthonukba. De ők agyonfecsegték a karácsonyt!

A harmadik ajtó mögött nagyban folyt a viszontlátás hangos öröme. Csengtek a poharak, gyöngyözött benne a bor, emberek szemei csillogtak, jókedvvel tréfálkoztak, hangosan nevettek, nótára gyújtottak. Mulatnak... és semmit sem tudnak arról, hogy odakinn az ítélet jár, mert Jézus Krisztus nemcsak azért jön, hogy megkeresse azokat, akik elvesztek, hanem azért is jött, hogy legyen ítélő bírása élőknek és holtaknak. Oh, ha tudták volna a bent hangosan mulatók, hogy egyszer azon fog múlni boldogságuk vagy boldogtalanságuk, hogy annak a kopogtató vándornak térdet hajtanak-e, vagy közönyösek maradnak iránta. Oh, ha tudták volna ki van odakint, hogyan rohannak a kapuhoz és sietnek a rangrejtett királynak hódolatot és tisztességet adni! De ők minderről semmit sem tudnak! Jézusék meg tovább mennek, ők nem válogatnak az ajtóknban.

A másik háznál sötétség és csend fogadja őket. Józan értelmük azt mondja nekik: ezek úgysem ébrednek fel, a kopogásra nem nyílik meg az ajtó. Mégis addig kopognak a ház ajtaján, míg egy álmos fej vagy kócos, borzas haj ki nem hajol az ablakon s a szokott refrénnel ki nem szól: nincs hely! Ki törődik karácsony éjszakáján a humanizmus körébe tartozó kérdésekkel? Az emberek magukkal vannak elfoglalva.

Aztán kopognak ott is, ahonnét nem jön felelet, egy nyomorult istálló ajtaján. Emberek feleltek a helyet kérő szóra, s feleletük elutasító volt. Az állat itt nem felel, de helyet enged a kint rekedt Jézus Krisztusnak, aki válogatás nélkül minden ajtón kopogtat karácsony éjjelén.

A én számomra olyan megdöbbenő ezen az estén az, hogy Jézusék válogatás nélkül minden ajtón bekopogtak, mert ebben a kivétel nélkül minden ajtón való kopogtatásban benne van a karácsonynak az egész tragédiája! Nem a Jézusé, hanem az emberé. Dacára, hogy Jézusnak magának is egy életre szóló szomorú élményévé lett a karácsonyi hideg, kőkemény szívek rideg fogadtatása Betlehemben. Az a Jézus Krisztus, aki nem szokott panaszkodni, panaszosan emlegeti később: a rókáknak van barlangjuk, madaraknak fészük, de az ember Fiának nincs hova lehajtani fejét! János is, evangéliuma elején, ha nem is Jézus szavait idézi, de Jézus lelkétől áthatva írja: Övéihez jött s övéi nem fogadták be őt! Ezek a szavak is mutatják,

hogy Jézus Krisztusnak nem közömbös, hogy megnyílik-e a szív ajtaja előtte, vagy zárva marad s kemény, rideg szó űzi el onnan s kergeti tovább. Mégis, nem Jézus tragédiája a karácsony szomorú története, hanem azoké, akiknek se szívében, sem házában nincs hely Jézus Krisztus számára.

Ebben a válogatás nélküli ajtókopogtatásban azonban nemcsak tragédia van, hanem csodálatos evangélium is. Jézus válogatás nélkül kopog ma is és ezután is minden ajtón. Nem válogat az ajtóknál, szegényé, gazdag-é e a hajlék, senki iránt nincs előítélettel, nem mond le senkiről, nem legyint kezével, hogy kár a fáradságért, itt úgy sincs számomra hely! Zörget! Oh, drága evangélium! Ebben van egyetlen reménységem s ebben lehet neked is reménységed, hogy bármi lehet is szívem bezárt ajtaja mögött, akár a világ fecsegése, mely mindig és mindenkinek érdekes, csak Jézus Krisztus ügye nem érdekes, - akár a világ gondjai és gyönyörűségei töltik meg szívemet, Ő válogatás és előítélet nélkül még az én ajtóim előtt is megáll, kopogtat és várakozik, hogy megnyissam az ajtót.

Lehet, ha Jézus nem Jézus, hanem ember volna azt mondaná: ilyen ember ajtaján nem érdemes kopogtatni. Ő nincs előítélettel irántam! Hányszor mondhatta már: kopogtattam nálad s nem nyitottál ajtót! Nem fogadtál be házádba és szívedbe, vagy ha befogadtál is, csak ideig-óráig adtál szállást. Pedig az, aki az istállóba is betért, az az én szívem és lelkem bűnös szobájába is hajlandó betérni, hogy ott szülessen meg és nálam maradjon örökre.

Emlékezzél, Jerikó városában is vártak Jézus Krisztusra, híre eljött Jerikóba s minden házában megtiszteltetésnek vették volna, ha oda megy be szállásra és azt mondja: ma nekem a te házádnál kell maradnom! De Jézus Krisztus csak egyetlen szív ajtaján kopogtat Jerikóban, azon, amelyről az egész város meg volt győződve, hogy Jerikóban mindenki inkább megérdemli, hogy bemenjen hozzá, mint éppen Zákheus a fősvény, a vén zsugori, a rabló, a népszaroló fővámszedő, népek nyomorgatója és kiszípolyozója. Mindegy! Akármennyire is mondogatták az emberek Jerikóban, hogy bűnös emberhez megy be szállásra, Jézus mégis ennek a bűnös embernek mondja: ma nekem a te házádnál kell maradnom!

Hogy felelsz te ma este Jézus kopogtatására? Oh, ne felelj úgy, mint a betlehemi emberek, hidegen, közömbösen, keményen: nincs hely! Felelj te így, mint az ének mondja: Szívembe jöjj, szívembe jöjj, jöjj a szívembe Úr Jézus Krisztus. Oh, jöjj ma még, vendégem légy, jöjj szívembe most Úr Jézus Krisztus.

Ámen